

Eduskunta
Lakivaliokunta
lav@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö 25.1.2016

Lausunto hallituksen esityksestä laeiksi ulosottokaaren ja velan vanhentumisesta annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt lausuntoa hallituksen esityksestä *HE 137/2015 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ulosottokaaren ja velan vanhentumisesta annetun lain 11 §:n muuttamisesta*. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ulosottokaarta (705/2007) ja velan vanhentumisesta annettua lakia (728/2003).

Esityksen tavoitteena on yksinkertaistaa, nopeuttaa ja joustavoittaa ulosottomenettelyä, asianosaisten oikeusturvaa vaarantamatta. Ulosoton menettelysäännöksiä muutettaisiin vastaamaan sähköisen asioinnin vaatimuksia mahdollistamalla asiakirjojen toimittaminen vastaanottajalle postiosoitteen sijasta valtakunnalliseen sähköiseen asiointijärjestelmään. Lisäksi ulosottokaaren myyntiä koskevia säännöksiä ehdotetaan joustavoitettavaksi ja yksinkertaistettavaksi. Ulosottokaarta koskeva muutosesitys sisältää myös eräitä muita muutosesityksiä, kuten ulosottomenettelyn käsitteelykieltä koskevan täsmennyksen. Velan vanhentumisesta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi sen selventämiseksi, milloin oikeudellinen katkaisutoimi ei johda vanhentumisajan katkeamiseen.

Suomen Yrittäjät ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Yleistä

Suomen Yrittäjät suhtautuu myönteisesti muutosesityksille asetettuihin tavoitteisiin. Ulosottomenettelyn yksinkertaistaminen, nopeuttaminen ja joustavoittaminen sekä sen myötä kustannussäästöjen aikaansaaminen, asianosaisten oikeusturvaa vaarantamatta, on kannatettavaa.

Tietotekniikan kehitys mahdollistaa jatkossa entistä tehokkaamman ja sujuvamman sähköisen asioinnin. Digitalisaation myötä on tarkoituksenmukaista tarkastella niitä toimenpiteitä, joiden avulla mm. tiedonkulkua voidaan tehostaa, asioimista ulosottoviranomaisen kanssa helpottaa sekä omaisuuden myyntiin liittyviä menettelyjä tehostaa niin, että ulosmittausta omaisuudesta saadaan mahdollisimman hyvä hinta mahdollisimman yksinkertaisessa ja nopeassa menettelyssä. Esityksen kannalta huomionar-

voista on myös se, että julkisten palvelujen digitalisointi on yksi pääministeri Sipilän hallituksen ohjelman kärkihankkeista. Pidämme sähköistä tiedoksiantomenettelyä koskevaa muutosesitystä perusteltuna ja kannatettavana.

Myynti

Ulosottolainsäädännön kokonaisuudistuksen kolmannen vaiheen yhteydessä uudistettiin myös ulosmitatun omaisuuden myyntiä koskevat säännökset. Lähtökohtana oli, että omaisuuden myyntimuodon pitää määräytyä sen mukaan, mikä kulloinkin on tosiasiallisesti paras myyntitapa. On selvää, että sekä velallinen että velkoja hyötyvät siitä, mitä nopeammin ja parhaimpaan mahdolliseen arvoon ulosmitattu omaisuus saadaan myytyä.

Ulosmitattua omaisuutta voidaan nykylainsäädännön mukaan myydä enintään kaksi kertaa. Myynti voi raueta hakijan peruutettua hakemuksensa esimerkiksi maksun johdosta, mutta yleisin syy myynnin raukeamiseen on, ettei kohteesta saada toisellakaan myyntiyrityksellä hyväksyttävää hintaa.

Esityksessä ehdotetaan, että jatkossa kolmas myyntiyritys tulisi erityisesti syystä mahdolliseksi, jolloin myyntiä voidaan jatkaa jo valmistellulta pohjalta, eikä menettelyä tarvitsisi aloittaa uudelleen alusta. Ehdotus on kannatettava, ja sen voidaan katsoa sujuvoittavan sekä tehostavan ulosmitatun omaisuuden myyntimenettelyä.

Lisäksi katsomme, että myös esityksen mukainen ulosottomiehen toimitaman vapaan myynnin edellytysten lieventäminen on perusteltua. Esityksen mukaisen valvonnoille varattavan kahden viikon määräajan, voidaan katsoa olevan riittävä myös velkojan oikeussuojan turvaamiseksi.

Velan vanhentuminen

Velan vanhentumiseen liittyvistä oikeudellisista katkaisutoimista säädetään velan vanhentumisesta annetun lain (728/2003) 11 §:ssä. Pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan velan vanhentuminen katkeaa, kun velkoja panee vireille ulosottoasian tai kun velka muutoin otetaan huomioon ulosottomenettelyssä. Saman pykälän 3 momentin mukaan jos velkoja peruuttaa hakemuksensa tai asian käsittely päättyy muusta syystä ilman, että tiedoksianto tai muu lain edellyttämä ilmoitus velkojan vaatimuksesta on toimitettu velalliselle, vanhentumisajan ei katsota katkenneen.

Vanhentumislakia säädettäessä tarkoituksena oli, ettei velallinen voi pii-leskelemällä tai olemalla muutoin vaikeasti tavoitettavissa estää vanhentumisen katkaisemista. Tähän liittyen katsottiin, ettei lakiin ole tarpeen sisällyttää säännöksiä erityismenettelystä, joka katkaisisi vanhentumisajan pakoilevia tai asuinpaikaltaan tuntemattomia velallisia vastaan.

Korkein oikeus on kuitenkin ennakkopäätöksessään KKO 2012:107 katsonut, että lain mukaan ulosottomenettely ei johtanut saatavan vanhentu-

misen katkeamiseen, kun ulosottomenettely oli päättynyt ilman, että velallisen oli selvitetty saaneen tietoa ulosottoasiasta. Tapauksessa ulosotoviranomainen oli yrittänyt tavoittaa velallista tiedossaan olleeseen postiosoitteeseen ja muutoinkin menetellyt ulosottokaaren edellyttämällä tavalla.

Korkeimman oikeuden omaksuma tulkinta tarkoittaa, ettei esimerkiksi ulosottoasian vireillepano välttämättä katkaise vanhentumista edes niissä tapauksissa, joissa viranomainen on menetellyt täysin lain edellyttämällä tavalla. Velkojan oikeusturvan kannalta tällainen tulkinta on erittäin epätydyttävä ja vaikeuttaa myös ulosottomiehelle asetettujen velvollisuuksien noudattamista.

Esityksen mukaan vanhentuminen voisi katketa ilman, että velallinen on saanut tiedokseen mitään ulosottokaassa tarkoitetuista ilmoituksista, jos tiedoksianto on jätetty toimittamatta sillä perusteella, ettei sitä lain mukaan ole tarvinnut kyseisessä tapauksessa toimittaa.

Katsomme, että esitetty vanhentumislain 11 §:n muutos selkeyttää kyseisen säännöksen sisältöä ja vastaa lakia alun perin säädettäessä ollutta tarkoitusta. Kuten esityksessä on todettu, on perusteltua, ettei velallinen voi piileskelemällä tai olemalla muutoin vaikeasti tavoitettavissa estää vanhentumisen katkaisemista. Suomen Yrittäjät pitää muutosesitystä perusteltuna ja suhtautuu siihen myönteisesti.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Ville Kukkonen
lainopillinen asiamies